

Problem kvalifikacije vozareve krivnje i ograničenje odgovornosti

Apelacioni sud Rennes-a u sporu Sté Maison Olida c. — Cie générale transatlantique (brod »Carimare«) presudio je da se pomorski vozar ne može pozvati na klauzulu u teretnici koja bi ograničavala njegovu odgovornost, ako su on, odnosno njegovi službenici postupili krajnje nemarno, odnosno sa grubom nepažnjom (faute lourde) u izvršavanju ugovornih prijevoznih obaveza. Krajnja, gruba nepažnja je definirana kao »ona koja se izvrši znajući i pri punoj svijesti o težini štete koja može nastati suugovoraču«. Naime, predstavnici su brodaru na ambalaži robe konstatirali sumnjive mrlje i zapazili činjenicu da je temperatura zamrznute robe za 3 ili 4° C više od ugovorene, a ipak su pristali da ukrcaju ovu robu bez inkorporiranja odgovarajućih rezervi u teretnicu, znajući da ispostavljanje čiste teretnice lišava krcatelja mogućnosti poduzimanja eventualnih oštećenih zahtjeva prema svome prodavaocu.

Obzirom da ga kvalifikacija njegove krivnje lišava prava na ograničenje vozar je dužan naknaditi cijelu štetu.

Međutim, traženi iznos štete nije u cijelosti dosuđen, jer je sud stao na stanovište da primalac oštećene robe ima pravo zahtijevati izgublenu dobit (le préjudice commercial) jedino ako je takva šteta neposredna i direktna posljedica neizvršenja ugovora. Također ne može tražiti zakonske kamate, jer jedno potraživanje ne može vući zakonske kamate ako nije sigurno, dospjelo i utjerivo. U stvari, iznos pretrpljene štete utvrđen je i procijenjen tek od dana donošenja odnosne presude.

(Le Droit Maritime Français, 1966, str. 553).

Iz rada Društva za proučavanje i unapređenje pomorstva Jugoslavije

Pomorski zbornik, knjiga 4

Za Dan pomorstva Jugoslavije izišla je iz tiska knjiga 4 Pomorskog zbornika. Prvi je primjerak knjige dostavljen počasnom predsjedniku drugu Titu. Na 756 stranica uobičajenog formata Pomorski zbornik ima 40 rasprava i to iz ekonomije 6, nautike 2, prava 3, tehničkih nauka 2, vojnopomorskih problema 1, prirodnih nauka 3, medicine 3, geografije i književnosti po 1, terminologije 2, iz NOB na moru 1, a iz ostale povijesti 15 rasprava. Urednici su akademik dr Grga Novak i dr Vjekoslav Maštrović. Tiskano u Izdavačkom zavodu Jugoslavenske akademije u Zagrebu. Cijena je ukoričenom primjerku 60 N. din. Članovi 50% popusta. Članovi poma-gaći primaju na svakih 1.000.— N. din. godišnjeg doprinosa po primjerak Pomorskog zbornika.

Dan pomorstva Jugoslavije u Dubrovniku

Središnja proslava ovogodišnjeg Dana pomorstva Jugoslavije održana je s uspjehom u Dubrovniku. Dne 9. IX o. g. priređen je prijem na š/b »Galeb« i tom prilikom obavljena značajna svečanost. Potpredsjednik Društva Vicko Krstulović govorio je o značenju našeg pomorstva i Dana pomorstva kao i potrebi da se slavi po cijeloj zemlji. Potom je u prisustvu urednika Pomorskog zbornika dr Vjekoslava Maštrovića uručio prve primjerke Pomorskog zbornika 4 admiralu Mati Jerkoviću, general-pukovniku Milošu Šumonji, viceadmiralu Branku Mamuli, predsjedniku Općinske skupštine Dubrovnik inž. Anti Božinoviću i komandantu š/b »Galeb« kap. b. b. Miodragu Šepiću. Ova je čin izvršen u svečanom raspoloženju i toplo pozdravljen od prisutnih. — Potom je održana akademija na bazenu »Stadion« i uspjela pirotehnička priredba na dubrovačkim zidinama. U odboru

Uz ovu presudu napomenuli bismo sljedeće:

Nedavno donesena novela Code de commerce-a (Loi n° 66 — 420 du 18 juin 1966 sur les contrats d'affrètement et de transport maritimes) isključuje ograničenje visine odgovornosti (koja će visina biti naknadnim procesom fiksirana) samo u slučaju dolozne radnje vozara (art. 28 a).¹

Tendencija je, inače, kada se raspravlja o problemu ograničenja odnosno neograničene odgovornosti za štetne posljedice na teretu, da se u posljednje vrijeme izbjegava stupnjevanje pojma nemarnosti na grubu ili laku (culpa lata i culpa levis), jer se smatra da je najkonvenijentnije da sud u konkretnom slučaju ocijeni, bez obzira na formalne kriterije, doseg, težinu, stvarne posljedice i kauzalnost krivnje u odnosu na štetni događaj.

Međutim, ne ulazeći detaljnije u činjenični supstrat ovog spora čini nam se da ne bi bilo neosnovano tvrditi da se u vozarevom postupku krio dolus eventualis što bi u svakom slučaju moralo dovesti do isključenja ograničenja odgovornosti vozara.

¹ Kod prijevoza putnika citirani zakonski propis ne primjenjuje ograničenje u slučaju dolusa ili neispričive krivnje (faute inexcusable) vozara.

za organizaciju proslave u Dubrovniku sudjelovao je i podružni tajnik Jozo Luetić. Povodom ove proslave uredništvo časopisa »Naše more« (urednik radni član kap. Zvonko Goić) izdalo je br. 4—5 povećan i uz brojnu suradnju. Među suradnicima su i naši članovi Vicko Krstulović, B. Knezoci, A. Kalpić, A. Dabović, dr H. Tartalja, dr L. Kos, J. Luetić, dr V. Brajković i dr V. Maštrović. — Osim toga izdan je i svečani broj »Dubrovačkog vjesnika« u kojem se nalazi i više odlomaka rasprava iz naših publikacija.

Trofej »Plava vrpca«

Uredništvo zagrebačkog »Vjesnika« pokrenulo je akciju za podjelu svake godine pomorskog trofeja »Plava vrpca« momčadi (posadi) i pojedincu za naročito human, požrtvovan i plemenit čin vrijedan uzora. Na osnovu pravilnika formiran je žiri, u kome su osim članova uredništva (M. Peršen i R. Zvrko) sudjelovali i naši članovi (dr V. Brajković kao predsjednik, dr V. Maštrović, B. Mamula, R. Marinković, A. Unković, J. Kopinić, I. Zloković). Prva podjela trofeja izvršena je 10. IX ove godine u Dubrovniku vrlo svečano. Momčadsku je dobila posada »TČ 152« (zbog spašavanja svjetioničareve supruge sa Palagruža) a pojedinačnu pomorac August Zaharija (zbog spašavanja iz mora dvojice mornara brodolomnika). Treba pohvaliti ovu akciju zagrebačkog »Vjesnika« sa preporukom da se podjela pomorskog trofeja održi i u narednim godinama.

Sastanak u Dubrovniku

Dana 8. IX o. g. u klubu pomoraca »Miho Pracat« u Dubrovniku održan je sastanak naših članova, koji su stigli na proslavu Dana pomorstva. Predsjedavao je potpredsjednik V. Krstulović, a izvještaj o radu Društva podnio glavni tajnik.

Savjetovanje o udesima na našim brodovima

Pomorsko-nautički odjel je organizirao 28. i 29. X o. g. u Splitu savjetovanje o udesima na brodovima naše trgovačke mornarice.

Pomorski muzej u Zadru

Austrijske i potom talijanske vlasti onemogućavale su u prošlom i početkom ovog stoljeća osnivanje pomorskog muzeja u Zadru, jer je baš u pomorstvu po srijedi uvijek bio naš čovjek. U sklopu proslave 100-godišnjice Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti njen Institut u Zadru osniva Pomorski muzej, koji je svečano otvoren 20. XI o. g. Umoljavaju se naši članovi, ustanove i poduzeća da prema mogućnosti pomognu ovu važnu pomorsku akciju u Zadru.

Međunarodni sajam saobraćaja

Zagrebački velesajam organizirat će prvi put u našoj zemlji međunarodni sajam saobraćaja u okviru Proletnog zagrebačkog velesajma od 15.—23. IV 1967. U vezi s tim održan je sastanak 14. IX u Zagrebu zainteresiranih, te izabran organizacioni odbor. Sastanku je prisustvovao i sudjelovao u raspravljanju glavni tajnik. Istaknuto je da će se pomorskom saobraćaju dati dolična pažnja. Organizirat će se i izložba naših publikacija o saobraćaju.

Pripreme za knjigu 5 Pomorskog zbornika

Pripreme za knjigu 5 Pomorskog zbornika su u toku. Suradnici treba da temu prijave do 1. XII o. g. uredništvu Pomorskog zbornika u Zadar, a rukopis svakako dostave do 1. III 1967. Rukopis može imati najviše do 30 stranica strojopisa s proredom.

Planovi rada za 1967. godinu

Umoljavaju se Odjeli da u svojim odborima i odjelnim vijećima razmotre plan rada za 1967. god. kojeg treba dostaviti glavnom tajništvu najkasnije do 10. XII o. g. Dugoročni okvirni plan rada mogu podnijeti oni odjeli koji to već do sada nisu učinili.

Izvještaj o radu

Obzirom na održavanje skupštine 20. XII o. g. u Šibeniku, mole se odjelna i područna tajništva da dostave izvještaj o svom radu za prvih 11 mjeseci 1966.

Sjednica Uprave

Posljednje dvije sjednice Uprave održane su u Zagrebu 16. IX i 7. X o. g. na kojima su raspravljena 33 razna predmeta u vezi s radom našeg Društva.

Odjel za pomorsku medicinu

Odjelni tajnik dr Hrvoje Tartalja održao je u Splitu sastanak sa suradnicima Instituta za pomorsku medicinu u vezi rada uopće na proučavanju medicine pomorstva i potrebe održavanja simpozija s tim u vezi. Na njemu će sudjelovati i suradnici spomenutog Instituta.

Područno tajništvo Beograd

Područno tajništvo u Beogradu održalo je 29. IX o. g. prošireni sastanak pod predsjedanjem područnog tajnika Š. Matijaševića. Prisustvovao je i potpredsjednik V. Krstulović. Uspješno su raspravljeni zadaci u vezi aktualne pomorske problematike, koja će se raspravljati na skupštini u Šibeniku.

Posjet predsjedniku grada Zagreba

Potpredsjednik Vicko Krstulović i glavni tajnik posjetili su 7. X o. g. predsjednika grada Zagreba Peru Pirkeru i upoznali ga s radom Društva. Tom prilikom predana mu je knjiga 4 Pomorskog zbornika. Drug Pirker pokazao je veliki interes za djelatnost Društva kao i uopće za našu pomorsku problematiku, te izrazio pripravnost da grad Zagreb više pomogne naše Društvo, nego do sada kao član pomagač.

Televizijska emisija o našem pomorstvu

Predstavnici našeg Društva (V. Krstulović i dr V. Maštrović) vodili su 8. X o. g. rasgovore s generalnim direktorom RTV Zagreb Ivom Bojanićem o predstojećoj redovnoj televizijskoj emisiji o pomorstvu, koja će započeti početkom 1967. god. Izmijenjene su misli i utvrđene mogućnosti suradnje i pomaganja RTV u radu na našem Primorju. Umoljavaju se naši članovi da pomognu ekipe RTV u radu na terenu, koje će se preko područnih tajništava obraćati na njih.

Simpozij o našem pomorskom zakonodavstvu

Jadranski institut JAZU u Zagrebu organizirao je 6. X o. g. u Zagrebu simpozij o aktualnim problemima jugoslavenskog pomorskog zakonodavstva. Ovaj naučni skup otvorio je i održao uvodnu riječ akademik dr G. Novak a u ime Društva pozdravio potpredsjednik V. Krstulović. Prisustvovalo je više naših članova a među njima održali su predavanja: dr V. Brajković, dr J. Andrassy, dr N. Katičić, dr E. Pallua, dr B. Sambrailo, N. Perčić, V. Tomašić, dr I. Čolović.

Međunarodni kongres za komunikacije u Genovi

Od 12. do 15. X o. g. održan je XIV međunarodni kongres za komunikacije u Genovi u organizaciji Međunarodnog instituta za komunikacije. Prisustvovalo je 650 učesnika iz 12 zemalja; podnešeno je 14 glavnih referata i 55 koreferata. Radni član dr Oliver Fio iz Splita održao je u okviru glavnog dijela kongresa referat »Utjecaj raznih sredstava saobraćaja na ekonomski i socijalni razvoj s posebnim osvrtom na jugoslavensko primorje«. Referat je tiskan u posebnoj brošuri na talijanskom jeziku. Na ovom kongresu povodom predavanja našeg člana odana je posebna pažnja našoj zemlji i njenoj ulozi u naučnom radu.

Naučni skup u Trogiru

Historijski institut u Zagrebu i Skupština općine u Trogiru organizirali su 24. i 25. X o. g. naučni skup u Trogiru povodom 300-godišnjice djela Ivana Lučića »De regno Dalmatiae et Croatiae«. Svečanost je otvorio predsjednik akademik dr Grga Novak. Prisustvovali su brojni naučni radnici, a među njima i više naših članova, od kojih su naučne referate održali: akademik dr Ferdo Čulinović, akademik dr Cvito Fisković, dr Vinko Foretić, dr Josip Lučić i prof. Seid Traljić. Skupu su prisustvovali i potpredsjednik V. Krstulović i glavni tajnik.

Osobne promjene kod članova

Umoljavaju se svi članovi da glavnom tajništvu priopće sve promjene kad nastanu; nova adresa stanovanja, promjene radnog mjesta, novi značajniji radovi, postizavanje naučnih ili visokih stručnih stepena, i sl. Na taj će se način dosje o svakom članu kompletirati.

Proslava 100-godišnjice Jugoslavenske akademije u Zagrebu

Središnja proslava održana je nakon niza drugih priredbi u Zagrebu od 9. do 12. XI o. g. Na svečanoj sjednici 10. XI o. g. govorili su predsjednik SFR Jugoslavije Josip Broz Tito i predsjednik JAZU akademik dr Grga Novak. U ime našeg Društva svim su priredbama prisustvovali potpredsjednik V. Krstulović i glavni tajnik dr V. Maštrović, te mnogi naši članovi.

Proslava Akademije i otvorenje Pomorskog muzeja u Zadru

Institut Jugoslavenske akademije u Zadru održao je niz priredbi u sklopu proslave 100-godišnjice JAZU. Posljednje priredbe održane su 19. o. mj. kad je između ostalog svečano otvoren Pomorski muzej, kojeg do sada Zadar nije imao. Muzej je otvorio predsjednik akademik dr G. Novak, a potom je naučni savjetnik dr Vjekoslav Maštrović održao predavanje o pomorstvu zadarskog područja kroz stoljeća. Otvorenje Pomorskog muzeja u Zadru naše Društvo toplo pozdravlja, čestita i na tome Jugoslavenskoj akademiji, a posebno njenom Institutu u Zadru.

Povelja (adresa) našeg Društva Jugoslavenskoj akademiji

Na dan otvorenja Pomorskog muzeja u Zadru, na svečanoj sjednici Savjeta Instituta JAZU, u ime našeg Društva potpredsjednik Vicko Krstulović uputio je Akademiji za 100-godišnjicu srdačne čestite i predao povelju predsjedniku Akademije u znak punog priznanja za dosadašnji rad Akademije iz oblasti pomorstva. Naše je Društvo namjerno izvršilo predaju Jugoslavenskoj akademiji svoje adrese u Zadru, pomorskom gradu, i to baš u času kad Akademija otvara novu ustanovu vezanu za pomorstvo jednog važnog našeg područja.

Simpozij o pomorskim udesima

U Splitu je 28. i 29. X o. g. održano vrlo uspješno savjetovanje o pomorskim udesima na brodovima naše trgovačke mornarice u priredbi Pomorsko-nautičkog odjela. Doneseni su vrlo korisni zaključci. Uz brojni posjet, na savjetovanju je sudjelovalo 22 predavača i diskutanta.

Simpozij u Puli o oslobođenju Istre i Hrvatskog primorja

Simpozij u Puli o završnim operacijama IV armije i mornarice za oslobođenje zemlje 1945. god. održan je 9. i 10. XII o. g. u domu »Uljanika«. Tom prilikom otvorene su i prigodne izložbe, kao i priređen izlet na Brione. Na simpoziju je održano 9 glavnih referata, zatim više koreferata i diskusija.

Novi članovi pomagači

Kao član pomagač pristupilo je poduzeće Luka i skladišta »Gaženica« i »Adria« tvornica ribljih konzervi oboje iz Zadra, te Radio-televizija iz Zagreba.

Naučni skup u Šibeniku

Povodom 900-godišnjice spomena grada Šibenika Povijesno društvo Hrvatske priredilo je 18, 19. i 20. XI o. g. znanstveni skup »Šibenik kroz stoljeća«, na kojem su održali predavanja i ovi naši članovi: F. Dujmović (područni tajnik u Šibeniku), dr D. Foretić, V. Gradiška, dr J. Lučić i dr F. Švelec.

Posjeti članovima pomagačima

Glavni i područni tajnik posjetili su članove pomagače u Rijeci; Jadroliniju, Jugoliniju i Transjug te razmotrili mogućnosti obrade razvoja tih dvaju poduzeća povodom obljetnice postojanja; područni tajnik u Zadru obišao je sve članove pomagače u tome mjestu. — Potpredsjednik V. Krstulović, glavni tajnik i dr O. Fio posjetili su Privrednu komoru i Jadroslobodnu oboje iz Splita, te u Trogiru predsjednika Skupštine općine i brodogradilište »Jozo Lozovina Mosor«. Istom prilikom posjetili su novi aerodrom u Kaštelima.

Simpozij u Splitu

Jugoslavenska akademija organizirala je u Splitu 3—7. XI 1966. simpozij o općoj vodnoj ekonomiji na kršu, na kojemu su održali predavanja i naši članovi: dr B. Gušić, dr J. Roglić, dr S. Alfirević, dr M. Buljan, dr O. Fio i dr H. Iveković.

Godišna skupština Društva

Godišnja skupština našeg Društva održana je u utorak, 20. XII o. g. u Šibeniku, prema odluci prošlogodišnje skupštine u Zadru, a povodom 900-godišnjice spomena grada Šibenika.